

DLACZEGO WARTO STOSOWAĆ DODATKI DO KISZONKI?

Poniższy poradnik stanowi niezależne źródło wiedzy na temat rodzajów dodatków oraz ich stosowania w celu osiągnięcia najlepszej jakości belowanej kiszonki.

KONSERWOWANIE ZIELONKI – PODSTAWOWE INFORMACJE

Bakterie kwasu mlekowego występujące na zielonce zamieniają sacharydy na kwas mlekowy, dzięki czemu pokos zostaje zakonserwowany jako kiszonka. Niestety większość występujących na kiszonce bakterii hamuje fermentację lub powoduje przemianę sacharydów w niepożądane produkty końcowe. Często obserwujemy następujące przypadki:

- większa część sacharydów zostaje zużyta i przetworzona na niepożądane związki chemiczne, takie jak: octany, sole kwasu masłowego lub etanol
- białka zostają rozłożone do wolnych aminokwasów, aminów, amidów i amoniaku
- zmniejszona wartość odżywcza i przyswajalność paszy

JAK DZIAŁAJĄ DODATKI DO KISZONKI?

Dodatki do kiszonki są skomponowane tak aby zdominować florę bakteryjną zielonki lub wręcz całkowicie zahamować jej rozwój. Dzięki temu:

- otrzymujemy dobrze zakonserwowaną kiszonkę, odporną na różne warunki pogodowe. Brak dodatków może spowodować, że kiszonka stanie się niestrawialna dla bydła
- przy dobrych warunkach pogodowych otrzymujemy kiszonkę o wyższej niż standardowa wartości odżywczej.

CO WYNIKA Z BADAŃ?

Badania prowadzone przez Uniwersytet Aberystwyth w Wielkiej Brytanii dowodzą, że stosując odpowiednie dodatki otrzymujemy kiszonkę o wyższej jakości:

- 6 prób dla krów mlecznych dowiodło, że po zastosowaniu dodatków, przyswajalność kiszonki wzrosła średnio o 7% a przyrost masy żywej inwentarza aż o 24%
- podobne wyniki osiągnięto przy próbach z pogłowiem.

KIEDY STOSOWAĆ DODATKI DO KISZONKI?

- gdy warunki pogodowe są sprzyjające, pokos jest dobrej jakości a skarmiane bydło to wysokowydajne bydło mleczne, szybko przybierające na masie bydło rzeźne lub ciężarne owce
- przy deszczowej pogodzie, gdy ryzyko skażenia gleby jest wysokie
- zawsze przy zakiszaniu roślin strączkowych, takich jak: lucerna czy czerwona koniczyna

KIEDY NIE WARTO STOSOWAĆ DODATKÓW DO KISZONKI?

Gdy warunki pogodowe są dobre ale pokos jest słabej jakości. W tym przypadku zielonka będzie dobrze fermentować i będzie dobrze strawialna ale z powodu słabej wartości odżywczej, koszt zastosowania dodatków nie zwróci się w postaci zwiększonej produktywności paszy.

RODZAJE DODATKÓW DO KISZONKI DOSTĘPNYCH NA RYNKU

- **inokulanty homo-fermentatywne** zawierające szczepy bakterii z gatunków : Lactobacillus plantarum, Pediococcus oraz Lactococcus. Te inokulanty silnie wzmagają fermentację przez produkcję kwasu mlekowego. W efekcie otrzymujemy szybki spadek odczynu pH kiszonki do 4, co zapobiega rozkładaniu się białek i sacharydów na niepożądane związki chemiczne
- **inokulanty hetero-fermentatywne** zawierające szczepy bakterii z gatunków: Lactobacillus buchneri oraz Lactobacillus brevis. Produkują one mieszaną kwas mlekowy i kwas octowy. Oznaczają się słabszą fermentacją niż inokulanty homo-fermentatywne ale są przydatne do blokowania rozwoju pleśni i drożdży paszowych
- **produkty mieszane** składają się z inokulantów homo-fermentatywnych z dodatkiem sorbentów i/lub soli benzooesanowych. Zawarty w nich inokulant gwałtownie wzmaga fermentację a sole blokują rozwój pleśni i drożdży paszowych
- **kwasy i sole kwasów** (głównie kwas mrówkowy i propionowy oraz ich sole). Substancje te bezpośrednio zakwaszają zielonkę przy dawkowaniu 3 – 4 litrów na tonę. Całkowicie blokują rozwój jakiegokolwiek flory mikrobiologicznej. Są one drogie w użyciu i żrące, mają jednak zastosowanie przy złych warunkach pogodowych, gdy skażenie gleby jest wysokie.

PODSUMOWANIE

1. Przy słabych warunkach atmosferycznych, do wyprodukowania kiszonki z traw lub koniczyny należy dostarczyć milion bakterii na gram pokosu aby zdominować florę

bakteryjną. Należy pamiętać, że nie każdy inokulant pozwala na osiągnięcie takich wyników.

2. Przy odpowiednim gospodarowaniu kiszonką, między innymi stosowaniu 6 warstw folii do zawijania beli oraz odpowiednim składowaniu, dodatki przeciwpleśniowe nie są w ogóle wymagane.
3. **Dodatki nie zamieniają słabego pokosu w dobry, pomogą natomiast z dobrego pokosu wyprodukować wysokiej klasy kiszonkę. Nie należy ich traktować jako zamiennik dobrych praktyk przy produkcji paszy.**